

(המשך מעמוד 27)

היא מספרת בצער: "היינו מוכרחים לבד רוח משם. לא היה ברירה. הקומוניסטים הרסו את ויאטנאם. לא היה טעם לחיינו."
נו הפסיקה את דיבורה לרגע, חייכה בביישנות, ביקשה סליחה ונעלמה באחד החדרים עם מטפלים פקידי משרד-הק"ל לטוה בבחירת הפליטים הויאטנאמיים.
כעבור רגע שבה והופיעה, כשהיא גוררת אחריה גבר צעיר. נמורקומה וממושקה.
"זהו בעלי, בן", הציגה אותו. הבעל (29), לא הדל להודות לכל ישראלי שניקרה בדרכו, ולא פסק מלחייך. הוא ביקש מר אשתו שתיא את סליהפצים שלהם, שבו כל רכושם. הם התיישבו אחוזים זה ביד זה, עיפים מתלאות הדרך, אך אסירי תודה ללא-יגבול על תשומת-הלב ועל הרצון לעזור.

"ברחנו למען החופש", אמר בן. "רצינו להגיע לתאילנד, אבל הדלק בשתי הספירנות הקטנות לא הספיק להפלגה עד החוף

הספיק. "לממשלה אין די אורז לחלק לאוכלוסיה, וכולם רעבים", אמר במרירות. לנו היפה יש שישה אחים ואחיות, והיא היחידה מביניהם שנמלטה. לפני בואם של הקומוניסטים היו חייה טובים בהרבה. הן המישפחה גרה באיזור יפה של סייגון, ומצבה היה יפיר. אביה עסק במיסחר וסירנס את ממשחתו בכבוד.

הדאגה הגדולה:

ההורים

נישאה לבעלה ימים ספורים לפי שהחליטו לברוח. "כמה ימים אחרי החתונה", סיפרה, בא אלי בן ואמר לי: "אשתי, אנחנו בורחים מאכן, את מצטרפת? וכי לאן יכולתי ללכת? אני ארבת אתו. לחופש אין מחיר. הייתי מוכרתה. הוא הזהיר אותי שסיכוינו להציל את האפסיים, ושקיימת סכנה שיהרגו

אסייגון לירושלים

חבושים כובעי-טמבל עם סמל מג'דודי, כשיבידיהם דגלי ישראל, הצטלמו ילדים ויאטנאמיים אלה על רקע תמונת ירושלים שבאולם הנוסעים בנמל-התעופה ב'נגוריון. חברת שוטר ישראלי. המראה המוזר היווה אטרקציה לצלמים מכל העולם, שלא הפסיקו להנציחו.

התאילנדי. ידענו שלא נגיע, אבל בכל זאת האמנו."
הוסיפה נו: "בעלי ואני נשואים רק זמן קצר. כל חודש נאלצנו למכור חפצים מהבית, כדי לקנות אוכל ולהמשיך להתקיים. כבר לא נשאר בבית דבר. לא יכולנו לנסות יותר."

"הייתי פקיד בבנק ממשלתי", אמר בן במרירות. "משכורתו הסתכמה בשישה דולר בחודש. זה לא הספיק כדי לקנות אוכל." הווג עדיין המום מקבלת הפנים הנלהבת, ומששרות הצלמים והעיתונאים שהתרוצצו באולם, אולם אט אט החלו מעכלים את הרעיון שהפכו אטרקציה בינלאומית.

בעיניים דומעות סיפרה נו על חברותיה הרבות שברחו. כמות. היא אינה יודעת היכן הן, ומה עלה בגורלן. בן, בעלה, שופע שינאה למישטר הקומוניסטי. הוא סיפר כי בשישה הדולארים שהיה מקבל כמשכורת חודשית במקום עבודתו, היה קונה תישעה קילוגרם אורז ושיבעה קילוגרמים מזון מייובש כלשהו, שמעולם לא

האוגיה, ואנחנו בנימזל שישראל קיבלה אותנו", אמר בן. "הצוות היה נהדר אלינו" הוסיפה נו. לנו ולבין אין תוכניות מוגדרות. הם רוצים לעסוק במלאכה כלשהי. נגור כאן שישה חודשים, ונראה. אני רוצה לעבוד בבנק. אני בנקאי", הוא אומר. "אשתי למדה כלכלה, אבל היא גם תופרת מעולה. אולי נמצא לה עבודה כאן."

נו סיפרה בועם, שעל כל 20 מישפחות בסייגון יש שני שוטרים. האחד ידוע ומר כר כולם והשני סמוי, ערשה מלאכתו ב"חשאי". הם מרגלים אחר כולם. היא אומרת. "איך אפשר לחיות במתח כזה?" בן אמר כי שאיפתו הגדולה ביותר כ"רגע היא לנסות להוציא את הוריו מ"ויאטנאם" אל החופש. הוא הסביר ש"הדרך מסייגון אל החוף שבו המתינו ספינות-הדיג קשה מאין-קומה, מהלך כמה שעות ברגל בניגנגל עבות. הוריו הוקנים לעולם לא היו מסוגלים להתגבר על מיכשול זה. לבין גם אח ושתי אחיות נשאר ארו שם. "לא יאליתי אותם אם הם רוצים לברוח", הוא אמר בעצב. ידעתי ש"יסרבו, ובמיקרה כזה היתה ידיעתם על התוכנית מגדילה את הסכנה."

בדברו על ההפלגה בספינות-הדיג, ציין בן שמצב הבורחים בהן היה קשה במיוחד. חד. הדלק אזל. המים היו במשורה בילבד. שתיים עד שלוש כוסיות ליום, והמזון מועט אף הוא, כדי שלא להגביר את הצימא.

לגלות את

ישראל

ידים קטנים התרוצצו באולם בית-הנתיבות הברשי כובעי-טמבל של חג' הוידאדום, עליונים ומנופפים בדיגלי ישראל. אך לנו ולבין עדיין אין תוכניות להביא צאצאים לעולם. קודם ינסו לשקם את עצמם, להיקלט ולהיבנות מחדש. יש לי אחיות באמריקה והרבה חברים בצרפת", אמר בן. "לאשתי יש דודה בצרפת. אני רוצה לחשוב היטב, אם כדאי לנו לצאת לשם. עלי לגלות קודם כל את ישראל, אם היא טובה או לא. אם טובה - אשאר."

נו סיפרה שעד 1975 שמעו רבות על ישראל. אולם מיום שהגיעו הקומוניסטים חדלו להגיש אליהם ידיעות על המתרחש בישראל ובעולם בכלל. העיתונות בויאטנאם הפכה שטופה בתעמולה קומוניסטית. הטופחת לעצמה על השכם ומטיפה לאי-דיאלוגיה בכמויות. "מאו קס המישטר החדש", סיפרו, "לא ידענו מה קורה בישראל. בעבר קראנו הרבה רומנים על ישראל ואנשיה. קראנו את אכסודוס וכל שאר הסיפורים על הקמת מדינתכם. ידענו על ההגנה ועל הקיבוץ."

לדיבריהם הזכו חייהם בסייגון קשים גם מבחינת ההווה שאחרי שעות העבודה. הדיסקוטקים נאסרו על-פי חוק, והוא הדין לגבי מיפגשי-חברה אחרים מסוג זה. סרטים כימעט שלא הציגו, פרט למיספר קטן מתוצרת רוסיה ומיזרח-גרמניה. גם תיאטרון כימעט שלא היה.

כיו פתח לפתע כפתור בחולצתו, ושאל: "עכשיו כאן קיץ, לא? חם לי". הוא מחה את ויעתו, והוסיף: "זה בערך כמו בויאטנאם, אבל שחות שונים. אין החורף אצלכם. קר?" נו קיבלה מהפקיד דרכון ישראלי זמני, והתבוננה בו בחרות-קודש. זהות חדשה. מי פילל באותו לילה חשך בחוף הויאטנאמי, שכעבור זמן לא רב תקבל נתינות ישראלית?

בבואם להונגקונג, סיפרה נו, בודדו אותם השילטונות משאר הנוסעים למשך שבע שעות. הם נלקחו למקום מיוחד והושמו תחת מישמר כבד ומעקב קפדני. כשהיה אחד מהחבורה מבקש לצאת לשירתים, היה מתלווה אליו שוטר המור. נו נזכרה שישטר אחד התלווה אף אליה, והיא הטיחה בו כעס: "אל תדאג, חבר, לא אברח! יש כבר לאן ללכת. למישהו בעולם הזה היה איכפת מאיתנו ולשם אני נוסעת עכשיו."

ובעלה בן הכריז: "אני רוצה לעשות משהו לטובת ישראל, ממשלתה ואני שיה. משהו גדול." והוסיפה אשתו: "שמענו את גורלנו בידי אלוהים, והוא הביא אותנו לישראל. יש בזה משהו תודה על הכל."
"אני מאמינה שיהיה לנו טוב כאן", סיכמה היפהפייה הויאטנאמית. "כן, יהיה טוב. אם נישאר, אני מבטיחה להיות ישראלית טובה. זה מה שאני יכולה לעשות."

במדינה

העם

הבורבונים לא למח

ניצחון המערך בהסתדרות

עלול לחרוץ את

דינו לאכזרין

"הם לא שכתו כלום ולא למדו כלום", נאמר על בני שושלת הבורבונים. כשחזרו לכס המלוכה אחרי המהפכה הצרפתית, השבוע ניתן לאמר מלים אלה על ה

מערך. לא מתוך אהבה. בבחירות בהסתדרות השיג המערך ניצחון מרשים. אמנם הפסיד כמה אחוזים. לעומת הבחירות מלפני ארבע שנים. אך בהשוואה להתמוטטות המערך בבחירות לכנסת, נראית התאוששות המערך בהסתדרות כהישג כביר.

כמו בבחירות לכנסת, הפריכו הבחירות בהסתדרות את כל סקרי דעת-הקהל. ערב הבחירות לכנסת לא ניבא איש את התמורטות המערך. ערב הבחירות בהסתדרות חזו הכל את התמוטטותו. איש לא העלה על דעתו שהמערך יצליח לשמור על הרוב המוחלט שלו במוסד זה.

מניין בא ניצחון זה? אין ספק כי היתה זאת תגובה ספונטאנית של ציבור הבוחרים על הרכב הכנסת והיממשלה החדשה. המוני בוחרים נטשו את ד"ש, של"י ול"ע כדי לבלום את עליית הליכוד ולמנוע את השתלטותו גם על ההסתדרות. הם לא עשו זאת מתוך אהבת המערך, אלא משום שסברו כי במצב הנוכחי יכול רק המערך להציל את ההסתדרות מליפול בידי מיסלגה שהיועץ הכולכלי שלה הוא הפרופסור מילטון פרידמן, נביא האבטלה הממונית והורדת רמת המחיה.

אולם יש לניצחון המערך בהסתדרות צד שני, שלילי הרבה יותר. למחרת הבחירות לכנסת היה המערך מוכתה-לם. ההנהגה המסורתית, ובראשה שימעון פרס, היתה שבורה ורצוצה. היה ברור לכל כי המפלה לא באה במיקרה, אלא נובעת מתהליך ארוך של התנוונות רוחנית וחומרית, ציבורית ואישית.

היתה קיימת תיקווה סבירה שתבוסה מאסיבית זו תגרום לשינויי-ערכים במישר לנתהעבודה, תדרבן כוחות חדשים וצעירים לחולל בה רפורמה יסודית, ותביא להיערכות חדשה של הכוחות השפויים. היוגיים והמתקדמים במדינה.

החלקה על כננה? ייתכן מאד כי הניצחון של המערך בהסתדרות יפריך תיקי וות אלה.

ההנהגה הוותיקה התאושה ברלילה. נדמה לה כי היא נחלה ניצחון, כי זכתה באישור מחודש בידי הבוחרים. היא נפטרה מן הצורך להתפטר, או לפחות ללמוד לקח. המפלה בבחירות לכנסת נראה לה, בדעבד, כמיקרה חד-פעמי. בבחינת החלקה על כננה.

אם אכן תהיה זאת התוצאה, יהיה ניצחון המערך בהסתדרות ניצחון פירווס - גיניצחון שיביא לאכזרין סופי.

הממשלה

שתי צנים לעזר

מזמין את הערבים

דתקף את ישראל

ומדבר על דויקיום בשגום

"אדמת ישראל שייכת לנו, היא היתה תמיד יהודית ועל הערבים להבין זאת", אמר שריהביטחון עזר וייצמן, בראיון ש"העניק לגורל עיתוני דנמרק, פולטיקן. באותו ראיון הזמין עזר וייצמן את מדינת ערב לתקוף את ישראל. "כי זה עשוי אולי להביא לפתרון הבעייה, או ששני העמים ילמדו לחיות יחד, או שצד אחד יעוף החוצה", אמר.

אולם הנקודה המעניינת בדברי עזר באותו ראיון נגעה לערביי ישראל. על פי הפולטיקן אמר וייצמן: "350 אלף תושבי הגליל יכולים לחזור ללבנון... על הערבים בישראל לחיות עם יהודי ישראל, אחרת - יעופו".
מיים אחדים אחרי שהעניק ראיון זה, פורסמה בעיתונות הצהרתו של עזר, ש"הושמעה במסיבת הגן בקרייה בחל-אביב לרגל חילופי השרים, וכוונה לערביי הישטחים": "עוד נחיה שנים רבות יחד."